

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 18/11/2025
Say: 752

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

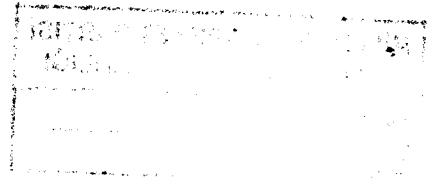
26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 05.09.2025

Av. Halil ÖZTÜRK
Kırıkkale Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 20-11-2025	Esas No: 2/3377

18 Kasım 2025

18 Kasım 2025

1738250

GENEL GEREKÇE

Toplumların geleceğini şekillendiren en önemli unsur, çocukların sağlıklı, güvenli ve bilinçli bir şekilde yetiştirilmesidir. Hukuk düzenleri de çocukların hem korunması hem de toplumla bütünleşmelerini sağlamak için özel düzenlemeler öngörmektedir. Türk Ceza Kanunu'nun çocukların ceza sorumluluğuna ilişkin hükümleri, bu amaç doğrultusunda önemli bir işlev görmektedir. Ancak Çocukların ceza ehliyeti, yaş indirimi ve infaz yöntemlerine dair mevcut düzenlemeler, uygulamada belirsizliklere yol açmakta; özellikle ağır suçlarda adaletin tam olarak sağlanamaması sorununu doğurmaktadır. Fail ve mağdurun her ikisinin de çocuk olduğu durumlarda, mağdur haklarının zayıf kalması ve failin yaş indirimiyle fiilen çok düşük ceza alması toplumda adalet duygusunu zedelemektedir.

Bu teklif ile;

- Çocukların ceza ehliyetine ilişkin yaş aralıkları daha net sınırlarla belirlenmekte,
- Müebbet ve ağırlaştırılmış müebbet cezaları için kesin yıl aralıkları öngörülmekte,
- Çocuk mağdurların korunması ve temsil hakları güçlendirilmekte,
- Çocuklara özgü infaz kurumlarında rehabilitasyon odaklı sistem benimsenmektedir.

Amaç, hem failin eğitilmesi ve topluma kazandırılması hem de mağdurun korunması ve adaletin sağlanmasıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mevcut TCK m. 31’de yaş küçüklüğü indirimi oransal olarak düzenlenmiş olup, müebbet ve ağırlaştırılmış müebbet cezalarının hangi yıl aralıklarına çevrileceği uygulamada farklı yorumlara konu olmaktadır. Bu madde ile:

0–12 yaş grubunun ceza sorumluluğu tamamen kaldırılmakta, sadece koruyucu tedbirler öngörülmektedir.

12–15 yaş grubu için ceza sorumluluğu, çocuğun fiilin anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneğinin uzman raporu ile tespitine bağlanmıştır. Bu yeteneğe sahip çocuklar yönünden ceza sorumluluğu kabul edilmiş, verilecek cezalarda 1/3 oranında indirim öngörülmüştür. Ayrıca ağırlaştırılmış müebbet ve müebbet cezalarının hangi yıl aralıklarına çevrileceği açıkça düzenlenerek uygulamadaki farklılıklar giderilmiştir.

15–18 yaş grubu için tam ceza sorumluluğu kabul edilmiş, yaş küçüklüğünden kaynaklı olarak cezadan 1/6 oranında indirim yapılması öngörülmüştür. Ağırlaştırılmış müebbet ve müebbet cezalarının yıl karşılıkları belirlenmiştir.

Ancak kasten öldürme, cinsel istismar, yağma ve terör suçları bakımından yaş küçüklüğüne bağlı indirim kaldırılmış, bu suçlarda fail çocukların tam ceza sorumluluğuna tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu düzenleme ile çocukların gelişim özellikleri gözetilerek orantılı ceza sorumluluğu sağlanmakta, ağır suçlarda ise mağdur haklarını ve kamu düzenini koruyacak şekilde yaş indirimi sınırlanmaktadır. Böylece hem fail çocukların rehabilitasyonu hem de mağdurların korunması arasında adil bir denge kurulmaktadır.

MADDE 2- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 38’inci maddesinin ikinci fıkrasında, bir kimsenin suç işlemeye azmettirilmesinde, eğer azmettirilmiş olan fail on sekiz yaşını doldurmamış ise, azmettiren daha ağır ceza verilmesi öngörülmüştür. Bu hükümle, çocukların suç işlemeye yönlendirilmesini önlemek amaçlanmıştır.

Buna karşılık, aynı Kanunun 39’uncu maddesinde düzenlenen yardım etme hâli bakımından böyle bir ağırlaştırıcı sebep bulunmamaktadır. Oysa uygulamada çocukların yalnızca azmettirilmek suretiyle değil, aynı zamanda icra sırasında çeşitli şekillerde desteklenerek suça sürüklendikleri görülmektedir.

Çocuğun suça alet edilmesi toplumsal ve bireysel zararları bakımından ağır sonuçlar doğurmaktadır. Bu nedenle, çocukların korunması amacıyla 39’uncu maddeye eklenen fıkra ile, on sekiz yaşını doldurmamış kişilerin işlediği suça yardım ve destek sağlayanların daha ağır cezalandırılması öngörülmektedir.

Bu düzenleme, çocukların suç örgütleri veya yetişkinler tarafından araçsallaştırılmasının önüne geçmeyi, çocukların suça sürüklenmesini caydırıcı tedbirlerle engellemeyi ve uluslararası çocuk koruma yükümlülüklerine uyumu amaçlamaktadır.

TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 31'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Henüz on iki yaşını doldurmamış çocukların ceza sorumluluğu yoktur. Bu kimseler hakkında yalnızca çocuklara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(2) On iki yaşını doldurmuş olup on beş yaşını doldurmamış çocukların ceza sorumluluğu; fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneğine sahip olup olmadıklarının uzman raporuyla tespitine bağlıdır.

Bu yeteneğe sahip olmadığı saptanan çocuklar hakkında ceza uygulanmaz, koruyucu ve destekleyici tedbirler uygulanır.

Bu yeteneğe sahip olduğu saptanan çocuklar hakkında verilecek ceza, üçte bir oranında indirilir.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, on iki yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına; müebbet hapis cezası dokuz yıldan on bir yıla kadar hapis cezasına çevrilir.”

(3) On beş yaşını doldurmuş olup on sekiz yaşını doldurmamış çocukların ceza sorumluluğu tamdır. Ancak bu yaş grubundaki çocuklar hakkında verilecek cezalar, altıda bir oranında indirilir.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, on sekiz yıldan yirmi dört yıla kadar hapis cezasına; müebbet hapis cezası on iki yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına çevrilir.

Ancak kasten öldürme, cinsel istismar, yağma ve terör suçları bakımından ceza sorumluluğu tamdır; yaş küçüklüğüne bağlı indirim uygulanmaz.”

MADDE 2- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 39'uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“(3) Suçun, on sekiz yaşını doldurmamış bir kimse tarafından işlenmesine yardım eden veya icrası sırasında onu destekleyen kişi hakkında verilecek ceza, üçte birden yarısına kadar artırılır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.